

зрештою призводить до однобічності світогляду, обмеженості, професійної упередженості: особистість втрачає чутливість до інших життєвих сфер, окрім професійної діяльності [1]. Ефектом негативного професіогенезу є також надмірна заглибленість особи в професійну діяльність – особливий професійний фанатизм, коли особистість перетворює професію в засіб нових життєвих досягнень, стає конфліктною і жорстокою у відносинах з іншими, формує специфічну професійну етику, що обслуговує її особисті прагнення. Проявами негативного професіогенезу є професійний маргіналіз, деформація та деструкція особистості.

Таким чином, розгляд професіогенезу через призму виділених нами операціональних характеристик надає можливість більш ґрунтовного аналізу цього процесу та сприяє розробці комплексної програми психологічного супроводу професійного становлення фахівця-правоохоронця.

Список бібліографічних посилань

1. Гордієнко В. І., Копець Л. В. Основні проблеми дослідження професіогенезу особистості в сучасній психології. *Наукові записки*. 2002. Т. 20: Соціологічні науки. С. 59–64.
2. Зеер Э. Ф. Психология профессионального развития : учеб. пособие. М. : Академия, 2007. 240 с.
3. Зеер Э. Ф. Психология профессиональных деструкций : учеб. пособие для вузов. М. : Акад. проект ; Екатеринбург : Деловая кн., 2005. 240 с.
4. Климов Е. А. Как выбирать профессию. М. : Просвещение, 1990. 159 с.

Отримано 03.03.2018

УДК 351.74(477)

Сергій Павлович ПОНОМАРЬОВ,

*співробітник центрального апарату Служби безпеки України,
докторант Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Аналізується термін «громадський порядок (безпека)». Наголошується проблема вдосконалення кадрового забезпечення державного апарату висококваліфікованими і компетентними фахівцями, здатними ефективно працювати в правоохоронних органах.

Ефективне забезпечення національної безпеки країни залежить від вдосконалення основних елементів, які її складають. Так, національна безпека залежить від належної охорони прав та свобод людини,

недоторканності її життя та здоров'я, власності, інших суспільних інтересів, тобто від охорони громадського порядку (громадська безпека). Громадська безпека створює атмосферу спокою серед населення, обстановку впевненості в ефективності захисту від імовірних злочинів, у наявності для цього відповідних гарантій, відчуття безпеки, на яку можна покластися та яка заспокоює. Для того, щоб з'ясувати найважливіші питання, що стосуються охорони громадського порядку, перш за все слід розкрити його поняття та зміст. При цьому необхідно приймати до уваги зміни, що постійно відбуваються в законодавстві конкретної держави, економічний, культурний, соціальний розвиток населення та інші фактори, що мають значення і встановлюють зміст громадського порядку та впливають на його стан.

Основним питанням забезпечення громадського порядку в юридичній науці присвячено достатньо праць таких вчених як: Ф.Е. Колонтаєвського, Є.О. Корнева, В.В. Лазарева, Л.Л. Панова, Л.М. Розіна, О.Ф. Скаун та інших., але вказана проблематика є дуже важливою і в наш час, більше того – вона набула особливого значення та змісту.

Попри те, що сам термін «громадський порядок (безпека)» досить часто зустрічається в чинних нормативних актах, але в сучасній юридичній літературі представлені різні погляди на розуміння громадської безпеки. Треба зазначити, що обговорення, які ведуться в цій галузі, не дозволяють виділити єдності в поглядах на це питання. Автор пропонує, під громадським порядком (безпекою) розуміти стан суспільства, який сконцентрований у його духовних, морально-етичних, культурних, історичних, інтелектуальних та матеріальних цінностях, інформаційному і навколишньому середовищі та природних ресурсах за відсутності загроз.

Зміст громадської безпеки становить систему взаємопов'язаних суспільних відносин, що проявляються в поведінці людей, їх діяльності, вчинках переважно в громадських місцях. Суть і специфіка громадської безпеки в її соціальній значимості – забезпечення нормальних умов життя, побуту і відпочинку людей, суспільного спокою, ефективної трудової діяльності, охорони честі і гідності людини [1, с. 9].

Розглядаючи стан правопорядку на території нашої держави, необхідно враховувати те, що злочинність набула масштабного характеру, високого рівня досягла частка особливо небезпечної насильницько-корисливої злочинності, розширюються сфери діяльності організованих злочинних груп, зросла кількість злочинів скоєних у стані алкогольного та наркотичного сп'яніння. Спостерігається тенденція підвищення кількості злочинів, скоєних із застосуванням вогнепальної зброї і вибухових пристроїв, вбивства на замовлення, рекет, захоплення заручників, шантаж, тероризм. Усе це свідчить про наявність значної

кількості проблем у забезпеченні та охороні громадського порядку і необхідності їх вирішення.

Вимоги часу та ситуація, що склалася на сьогодні в Україні, потребують позитивних змін в усій системі охорони громадського порядку. За для встановлення базових механізмів забезпечення громадського порядку розробляються і впроваджуються в дію закони та підзаконні нормативно-правові акти реформаторського спрямування, використовується зарубіжний досвід у напрямку вдосконалення діяльності правоохоронних органів, застосовуються практичні напрацювання працівників правоохоронної системи європейських країн, здійснюються інші заходи. Однак слід розуміти те, що такі зміни потребують значних матеріальних витрат з боку держави і проводити реформування необхідно комплексно, системно, за конкретними програмами. Досліджуючи нормативно-правове забезпечення охорони громадського порядку, необхідно врахувати, що зміни в діяльності органів державної влади у вказаному напрямку почали впроваджуватися ще з часів здобуття Україною незалежності, а належних результатів не досягнуто. Поняття «реформування» стало звичним та повсякденним для кожного громадянина держави, проте необхідного змісту воно не несло, було затрачено чимало грошових коштів з державного бюджету з метою впровадження змін у належне забезпечення громадського порядку. Однак бажаного результату це не принесло, оскільки такі зміни не знайшли ефективного застосування. Доцільно взяти до уваги попередній негативний досвід у даній сфері і сприяти ефективним та позитивним змінам у здійсненні охорони громадського порядку, в першу чергу нормативно закріпивши єдине поняття громадського порядку, враховуючи останні тенденції, та зміни, що відбуваються на території Української держави, а також запровадити це поняття у практичне застосування. Адже як зазначає Я.Н. Радюшин відсутність єдиного розуміння поняття громадського порядку сприяє різночитанням, смисловим підмінам, синонімізації різних за значенням понять і на певному етапі стає гальмом у розвитку тієї або іншої галузі наукових знань. На практиці неоднозначне визначення понятійної бази призводить до нечіткості цілей і завдань, якісної невизначеності суб'єктів діяльності, багатозначності і дублювання функціональних зв'язків між ними [2§ 3, с. 12].

В умовах реалізації конституційних засад демократичної, правової, соціальної держави та формування громадянського суспільства нагальним питанням постає проблема удосконалення кадрового забезпечення державного апарату висококваліфікованими і компетентними фахівцями, здатними ефективно працювати в правоохоронних органах. Суспільство і держава потребують підготовки нової генерації і підвищення кваліфікації

вже працюючих керівників і фахівців органів державної влади, формування реального та перспективного резерву їх кадрів, щоб своєчасно були підготовлені фахівці для заміщення нових посад, у тому числі в нових структурах державної служби.

Особливо важливе значення в охороні громадського порядку має матеріально-технічне забезпечення правоохоронних органів, навиків працівників користуватися новітніми спеціальними засобами, як для припинення правопорушень, так і для їх попередження. В нинішніх умовах склалася ситуація відсутності у працівника правоохоронного органу належних гарантій при охороні громадського порядку, в тому числі недостатність не лише практичного і належного екіпування та сучасних засобів індивідуального захисту, а й елементарних речей, необхідних при охороні громадського порядку (достатня кількість паливного матеріалу для службового автомобіля, технічна готовність службового транспорту для виконання завдань, відповідний формений одяг та взуття тощо). Все це створює загальне негативне враження про правоохоронну систему держави, знижує рівень поваги пересічного громадянина до правоохоронних органів, показує нездатність держави захистити кожного громадянина від правопорушення та забезпечити громадський порядок у цілому. Тому вирішувати питання матеріально-технічного забезпечення правоохоронних органів необхідно більш глобально, приймати до уваги стан матеріально-технічного забезпечення правоохоронних органів не лише в містах обласного значення, а підійти до проблеми значно детальніше, вирішити її на територіальному рівні. Від правильного прийняття заходів із матеріально-технічного забезпечення, на думку автора, пропорційно залежить відношення самих правоохоронців до виконання поставлених обов'язків, відчуття піклування з боку держави значно підвищить їх авторитет та бажання якісно охороняти громадський порядок, а також дозволить попередити значну кількість правопорушень.

Громадська безпека (громадський порядок) визначається як необхідна умова та органічний складник цивілізованого способу життя, успішного функціонування суспільства і держави і її інститутів. Вона розглядається як стан захищеності духовних та матеріальних цінностей суспільства, встановленого порядку діяльності державних та громадських організацій, майнових і немайнових прав і свобод кожної людини, усього суспільства від зовнішніх і внутрішніх загроз, який забезпечує умови для нормальної життєдіяльності і розвитку. Громадська безпека як соціальна правова категорія пов'язана з низкою інших – національна безпека, громадський порядок, охорона власності, благоустрій, дисципліна, здоров'я людей і т. ін. [1, с. 6].

Громадський порядок є невід'ємною частиною розвинутої держави із демократичними цінностями. Охорона громадського порядку потребує затрати значних сил та засобів, що, у свою чергу, створює велику кількість проблем, що виникають у вказаному напрямку, вони взаємопов'язані: одна проблема нерідко стає причиною іншої. Перелічені автором проблеми охорони громадського порядку не є вичерпними, однак їх вирішення має здійснюватися на державному рівні та потребує системного підходу. Необхідно усвідомлювати, що громадський порядок – це не тільки належна підтримка правопорядку в громадських місцях, а й повсякденна безпека кожного громадянина.

Список бібліографічних посилань

1. Ольховський Є. Б. Адміністративно-правові засоби забезпечення громадської безпеки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2004. 12 с.
2. Радюшин Я. Н. Компетенция органов государственной власти и органов местного самоуправления в сфере обеспечения общественной безопасности : дис. ... канд. юрид. наук. М., 2004. 17 с.
3. Подоляка А. М. Правове регулювання охорони громадського порядку в Україні : монографія. Харків : Золота миля, 2008. 350 с.

Отримано 01.03.2018

УДК 159.923

Наталія Миколаївна ТЕСЛИК,
*старший викладач кафедри психології,
політології та соціокультурних технологій
Сумського державного університету,
кандидат психологічних наук*

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ ХАРАКТЕРОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ СЛУХАЧІВ ПЕРВИННОЇ ПІДГОТОВКИ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Виявлено відмінності характерологічних проявів чоловіків і жінок, які проходять первинну підготовку патрульних поліцейських. Проаналізовано вплив даних розбіжностей на формування професійної компетентності патрульних.

Процес формування професійної ідентичності патрульного невіддільний від гендерної самосвідомості особистості та існуючих у суспільстві гендерних стереотипів. Реформа патрульної системи зумовила значне розширення присутності жінок-поліцейських даного сектору. У середньому частка жінок, які успішно пройшли попередній відбір та є слухачами первинної підготовки патрульних, сягає третини особового складу слухачів.